

2010

AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLER
YÖNETMELİĞİ

Amaç

Ağır ve tehlikeli işlerin nasıl belirleneceği ve bu işlerde çalışanlara mahsus düzenlemeleri öğrenmek.

Öğrenim Hedefleri

- ✓ Ağır ve tehlikeli işler,
- ✓ Ağır ve tehlikeli işlerde kimlerin çalışabileceği,
- ✓ Bu işlerde çalışanlara yönelik sağlık muayeneleri,
- ✓ Mesleki eğitim gibi zorunluluklar hakkında bilgi sahibi olmak.

Alt Başlıklar

- ✓ Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği ve ekleri
- ✓ Mesleki eğitim
- ✓ Sağlık muayeneleri

AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLER YÖNETMELİĞİ

16.06.2004 Tarih ve 25494 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmasıyla yürürlüğe giren Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği ile, hangi işlerin ağır ve tehlikeli işlerden sayılacağına, kadınlarla 16 yaşını doldurmuş fakat **18 yaşını bitirmemiş genç işçilerin** hangi çeşit ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılabileceklerine ilişkin hükümleri belirlenmiştir.

Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamına giren işyerlerinde ve (Bu yönetmeliğin EK-I'deki çizelgede belirtilen) ağır ve tehlikeli işler için uygulanır.

Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 85 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

4857 Sayılı İş Kanununda Ağır ve Tehlikeli İşler

MADDE 85. -(Değ. 5763 s.Kan.) Onaltı yaşını doldurmamış

genç işçiler ve çocuklar (5763 sayılı Kanunla Ek)ile çalıştığı işle ilgili mesleki eğitim almamış işçiler ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaz.

Hangi işlerin ağır ve tehlikeli işlerden sayılacağı, kadınlarla onaltı yaşını doldurmuş fakat onsekiz yaşını bitirmemiş genç işçilerin hangi çeşit ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılabilecekleri Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca **hazırlanacak bir yönetmelikte gösterilir.**

Ağır ve tehlikeli işlerde rapor

MADDE 86. - Ağır ve tehlikeli işlerde çalışacak işçilerin işe girişinde veya işin devamı süresince **en az yılda bir**, bedence bu işlere elverişli ve dayanıklı oldukları işyeri hekimi, işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırası ile en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu, sağlık ocağı, hükümet veya belediye hekimleri tarafından verilmiş muayene raporları olmadıkça, bu gibilerin **işe alınmaları veya işte çalıştırılmaları yasaktır.** Sosyal Sigortalar Kurumu işe ilk giriş muayenesini yapmaktan kaçınamaz.

İşyeri hekimi tarafından verilen rapora itiraz halinde, işçi en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu hastanesi sağlık kurulunca muayeneye tabi tutulur, verilen rapor kesindir.

Yetkili memurlar isteyince, bu raporları işveren kendilerine göstermek zorundadır.

Bu raporlar damga vergisi ve her çeşit resim ve harçtan muaftır.

Ağır ve Tehlikeli İşlerde alıştırılacak İşçiler

16 yaşını doldurmamış **genç işçilerin ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılması yasaktır.**

EK-1 deki çizelgede, karşısında (K) harfi bulunmayan işlerde kadınlar ve (Gİ) harfleri bulunmayan işlerde de **16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçiler alıştırılamaz.** Ancak; ihtisas ve meslek öğrenimi veren okulları bitirip bu işi meslek edinmiş **kadınlar** ihtisas ve mesleklerine uygun ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılabilir.

İhtisas ve meslek öğrenimi veren okulları bitirip bu konudaki işi meslek edinmiş **16 yaşını doldurmuş genç işçiler** ise, sağlığı, güvenliği ve ahlâkının tam olarak güvenceye alınması şartıyla ihtisas ve mesleklerine uygun ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılabilir.

İlgili Bakanlıklarca yeterliliği kabul edilen kursları bitirip, o işi meslek edinmiş olan kadınlar ile 16 yaşını doldurmuş genç işçiler EK-1'deki çizelgede 36 ncı sırasından 66 ncı sırasına kadar (66 dahil) belirtilen işlerde çalıştırılabilir.

EK-1 deki çizelgede karşısında (Gİ) harfleri bulunan işlerde genç işçi çalıştırılması halinde, 6/4/2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri göz önünde bulundurulur.

Sağlık Raporu

Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacak işçiler (kadınlar dahil) ile 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçilerin **işe girişlerinde, işin niteliğine ve şartlarına** göre **bedence** bu işlere **elverişli ve dayanıklı** olduklarının **fizik** muayene ve gerektiğinde **laboratuvar** bulgularına dayanılarak hazırlanan **hekim raporu ile**

belirlenmesi zorunludur. İşin devamı süresince de bu işlerde çalıştırılmalarında bir sakınca olmadığının 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçiler için **en az 6 ayda bir**, diğerleri için de **en az yılda bir defa** hekim raporu ile tespiti zorunludur. Bu raporlar işyeri hekimi, işyeri ortak sağlık birimi, işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırasıyla en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu, Sağlık Ocağı, Hükümet veya belediye hekimleri tarafından verilir.

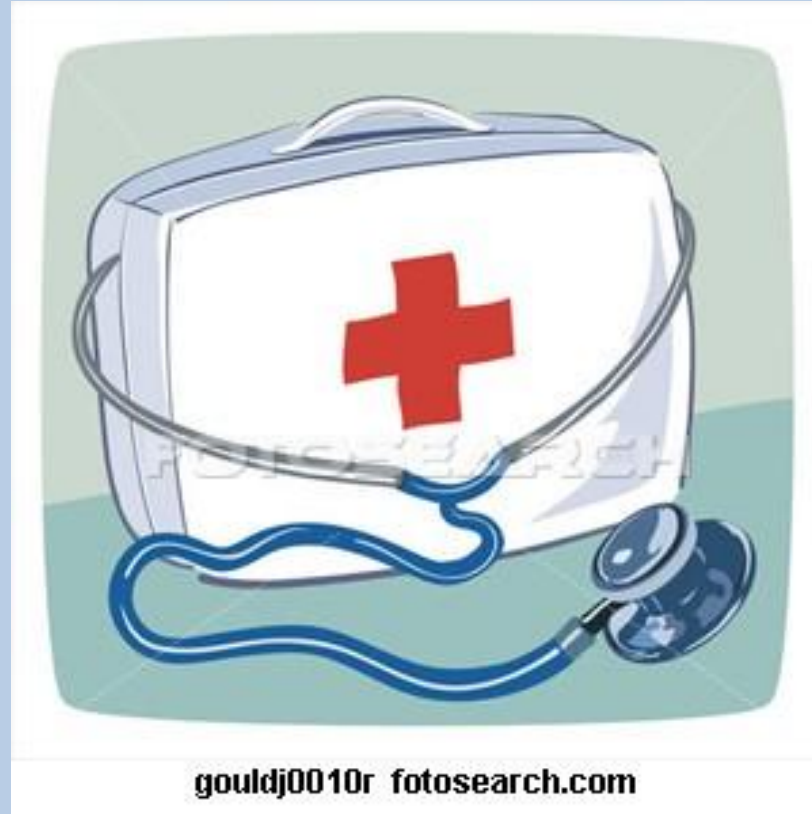
Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenen Ağır ve Tehlikeli İşlerde alışacaklara Ait İşe Giriş / Periyodik Muayene Formu rneği EK-II de verilmiştir.

Sağlık raporu alınmamış herhangi bir işçinin ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılması yasaktır. İşçilerin gerek ilk işe girişlerinde gerekse periyodik muayenelerinde belirlenen sağlık durumları ile diğer gerekli bilgiler bu raporlara işlenir.

Bu raporlar, teftiş esnasında İş M¼fettiřlerine her istenildiğinde g¼sterilmek ¼zere işveren veya yetkilisi tarafından, gizliliğine hanel gelmeyecek bir surette işyerlerindeki ¼zl¼k dosyalarının kişisel sağlık b¼l¼m¼nde saklanır.

İşyeri hekimi tarafından verilen rapora itiraz halinde, işçi en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesi Sağlık Kurulunca muayeneye tabi tutulur. Verilen rapor kesindir.

İşyerinden ilişkileri kesilerek yeni bir işe giren işçilerin bu raporları veya örnekleri yeni işveren veya vekilinin isteği halinde o işyerine gönderilir.

Kadın İşçilerin Özel Günleri

Kadınlar, ay hali günlerinde ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmazlar. Bu günlerin sayısı 5 gün olarak hesap edilir. Daha fazlası için hekim raporuna göre hareket edilir. Ay halinin başlangıcı işçinin ihbar tarihidir.

Nüfus Cüzdanlarının Onaylı Örneklerinin Saklanması

İşveren veya vekili, ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırdığı işçilerin nüfus cüzdanlarının onaylı örneklerini saklayarak, bunları İş Müfettişlerinin her isteyişinde göstermekle yükümlüdür.

Ağır ve Tehlikeli İşlerde alıştırılmama Durumu

Bu Yönetmelikte belirtilen şartlara aykırı olarak, ağır ve tehlikeli işlerde kadın ve genç işçi alıştırıldığıının veya çalışan işçinin sağlık durumu itibariyle böyle bir işte alıştırılmamasının **gerektiğinin tespiti halinde**, bu işçiler ağır ve tehlikeli işlerde çalışmaktan **alıkonulur**.

Ağır ve Tehlikeli İşlere Ait izelge

Hangi işlerin ağır ve tehlikeli işlerden sayılacağı, kadınlarla 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçilerin hangi çeşit ağır ve tehlikeli işlerde alıştırılabilecekleri EK-I deki çizelgede gösterilmiştir.

Kapsam Belirleme

EK-I deki **çizelgede yer almayan** herhangi bir işin ağır ve tehlikeli işlerden sayılıp sayılmayacağı konusunda karar vermeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir.

Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış olan Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışacaklara Ait Sağlık Raporu geçerlidir.

Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

Ağır ve Tehlikeli İşler Hakkındaki Hükümlere Uyulmaması

Ağır ve Tehlikeli İşler
Hakkındaki hükümlere
uyulmaması halinde İş
Kanunu'nun 105. Maddesine
göre her işçi için beşyüz Türk
Lirası ceza verilir. *

*** 4857 sayılı İş Kanunu'na Göre Ağır ve Tehlikeli İşler
Hakkındaki Hükümlere Uyulmaması**

MADDE 105 – (Değ. 5763 s.Kan.) Bu Kanunun;

Bu Kanunun 85 inci maddesine aykırı olarak ağır ve tehlikeli işlerde onaltı yaşından küçükleri çalıştıran veya aynı maddede belirtilen yönetmelikte gösterilen yaş kayıtlarına aykırı işçi çalıştıran işveren veya işveren vekiline her işçi için bin Yeni Türk Lirası, aynı maddenin birinci fıkrasında belirtilen mesleki eğitim almamış işçi çalıştıran işveren veya işveren vekiline her işçi için beşyüz Yeni Türk Lirası, idari para cezası verilir.

Ağır ve Tehlikeli İşlerden Başka İşler İçin De İşçilerin İşe Başlamadan Hekim Muayenesi

Ağır ve Tehlikeli İşlerden Başka İşler İçin De İşçilerin İşe Başlamadan Hekim Muayenesi hakkında İş Kanunu'nun 89. Maddesine göre yönetmelik çıkarılır.

*** 4857 sayılı İş Kanunu'na Göre**

MADDE 89. - Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı; Ağır ve tehlikeli işlerden başka işler için de işçilerin işe başlamadan hekim muayenesinden geirilmelerini ngren yönetmelikler hazırlayabilir

EK - I

AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLERE AİT ÇİZELGE

AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLER		Kadınların (K) çalıştırılabilen ceklere işler	16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçilerin (Gİ) çalıştırılabilen ceklere işler
ARAMA VE SONDAJ İŞLERİ			
1	Petrol, tabii gaz, su, her çeşit maden, maden filizleri ve mineralleri arama ve her çeşit sondaj işleri, (Bu işlerin yalnız yer üstünde yapılan yardımcı hizmetlerinde kadın ve genç işçi çalıştırılabilir).	---	---

2	Petrol, tabii gaz, su ve her çeşit maden ve maden filizleri ve mineralleri ile taş, toprak, kum ve benzeri maddelerin çıkarılması ve üretimi işleri.	---	---
3	Petrol, tabii gaz, su, her çeşit maden ve maden filizleri mineralleri ile taş, toprak, kum ve benzeri maddelerin çıkartılması ile üretimi işlerinin yapılmasında tamamlayıcı nitelikte olan kırma, yıkama, zenginleştirme, taşıma, depolama ve benzeri işler (Elle yapılan basit ayıklama işlerinde kadın çalıştırılabilir).	---	---
METALURJİ SANAYİİ İLE İLGİLİ İŞLER			
4	Metallerin ve metalsilerin filiz ve minerallerden itibaren pirometalurjisel, kimyasal, elektrolitik usullerle üretimi işleri ve bunlarla ilgili işler.	---	---
5	Metallerin ve metalsilerin eritilmesi,	---	---

	saflaştırılması, alaşımlarının üretimi ve bu maksatlarla yapılan her çeşit işler.		
6	Metal ve alaşımlarının, metalsi ve alaşımlarının her çeşit döküm (adi döküm, pres döküm, enjeksiyon döküm gibi) ve haddeleme, presleme suretiyle sıcak ve soğuk olarak şekillendirilme işleri.	---	---
7	Font, çelik ve diğer madenlerin ve alaşımlarının eritilip potalara dökülmek sureti ile çeşitli eşyaların imali işleri.	---	---
8	Metal ve alaşımlarına, metalsi ve alaşımlarına (Külçe, takoz, biyet halinde veya şekillendirilmiş olanlarına) uygulanan ısı işlemleri (Tav, su verme ve benzeri işlemler).	---	---
9	Kükürdün eritme yoluyla üretimi, öğütülmesi ambalajı ve depolanması ve bunlarla ilgili işler.	---	---

TAŞ VE TOPRAK SANAYİİ İLE İLGİLİ İŞLER

10	Taş ocaklarında her çeşit taşın çıkartılması ve işlenmesi işleri (Kırma, kesme, taşıma, öğütme, yontma, cilalama ve benzeri işler).	---	---
11	Çimento fabrikalarında ve taş ocaklarında; dinamitleme, konkasör ve yağcılığı, konkasöre vagon devirme ve monitör havai hat yağcılığı ekskavatör işleri ile çimento üretiminde kalker stoklanması, kalsinatör, klinker elevatörü, ambalaj, gezer vinç, kaynak, santralde ocakçılık ve külcülük, ocak ve fırın duvarcılığı ve tamirciliği, yükleme ve boşaltma, su kulesi, baca ve boya tamiri, gezer vinç yolları, kanalizasyon ve bakım işleri.	---	---
12	Kireç ve alçı taşının yakılması ve bunları öğütme ve eleme işleri.	---	---

13	Toprağın pişirilmesi suretiyle imal olunan kiremit, tuğla, ateş tuğlası, boru, pota, künk ve benzeri inşaat ve mimari malzeme işleri.	K	Gİ
14	Çanak, çömlek, çini, fayans, porselen ve seramik imaline ait işler.	K	Gİ
15	Cam, şişe, optik ve benzeri malzeme fabrika ve imalathanelerinde üretime ilişkin işler ve bunların işlenmesine ait işler.	K	Gİ
16	13, 14 ve 15 numaralı bentlerde belirtilen işlerden fırın işleri ile silis tozları saçı işler.	---	---
METAL VE METALDEN MAMUL EŞYA SANAYİİ İLE İLGİLİ İŞLER			
17	Ağır sac levhaları bağlama, perçinleme ve presleme işleri ile kalafat işleri, kara, deniz ve hava taşıtlarının tamir veya imalinde kullanılan malzemenin özellikleri itibarıyla bir kişi tarafından idare edilemeyen işler.	---	---
18	Gemi inşaat ve tamiratında iskele, dikme ve	---	---

	kızak işleri ile vinçler, iş iskeleleri, bumbalar, direkler, demir ve zincirler ve benzeri teçhizatlara ait işler.		
19	İskeleler, çarpantılar, köprüler, motorlar, makinalar, kazanların imali ve bunların montajı ile işletilmesi işleri.	---	---
20	Demir tel ve çubuktan malzeme imalatı işleri (Çivi, zincir, vida vb. gibi).	K	---
21	Demiri ısıtıp döverek şekillendirme veya presleme suretiyle çeşitli eşya imali işleri.	---	---
22	Soğuk demircilik ve her çeşit kaynak işleri (Oksijen, elektrik, punta ve dikiş kaynağı işleri gibi).	---	---
23	Altın, gümüş, bakır, pirinç, alüminyum ve benzeri malzemedен eşya imalatı işleri (Mutfak ve ev eşyası ile süs eşyası imalatında kadın ve genç işçi çalıştırılabilir).	---	---

24	Kurşun kaynak işleri, seri ve devamlı lehim işleri (Radyo, televizyon, elektrik ve elektronik cihazların imalinde ve onarımında yapılan seri ve devamlı lehim işlerinde kadın çalıştırılabilir).	---	---
25	10 kg'yi aşan tomacılık, tesviyecilik gibi talaşlı imalat ve taşlama işleri.	---	---
26	Her türlü madeni ve fiber optik kablo imali, çelik ve benzeri malzemelerden tel, şerit gibi soğuk haddeleme, imali işleri.	---	---
27	Muharrik kuvvetle işleyen tam otomatik soğuk şekillendirme tezgahlarında yapılan işler.	K	---
28	Metal yüzeylerde yapılan, mekanik ve kimyasal temizlik işleri ile elektroliz yolu ile yapılan koruyucu kaplama (Nikelaj, kromaj ve kadmiyum kaplama vb.) sıcak daldırma yolu ile yapılan koruyucu kaplama	---	---

	(Kurşun,kalay,çinko vb.) çeşitli kimyasal maddelerle yapılan diğer koruyucu kaplama (fosfatlama, eloksal vb.) teflon ve emaye işleri.		
AĞAÇ VE BUNLARDAN MAMUL EŞYA SANAYİİ İLE İLGİLİ İŞLER			
29	Muharrik kuvvetle çalışan her türlü bıçaklar ve testereler ile kesici, yontucu, soyucu, delici makinalar ve hızarlarla yapılan işler.	---	---
30	Kurutma işleri, yapıştırma işler, kontraplak, kontrtabla, yonga ağaçtan mamul suni tahta ve pvc yüzey kaplamalı suni tahta imali işleri ile emprenye işleri.	K	Gİ
YAPI İŞLERİ			
31	Bina, duvar, set, baraj, yol, demiryolu, köprü, tünel, metro, her türlü raylı sistem, iskele, liman, marina, dalgakıran, balıkçı barınağı, hava alanı, havai hat, çelik konstrüksiyon yapı kanalizasyon, yağmur	---	---

	<p>suyu drenajı ve her türlü drenaj sistemleri, kanal, kanalet, foseptik, kuyu, havuz, spor tesisleri, her türlü sondaj işleri, her nevi yer üstü ve yer altı inşaat, su üstü ve su altı inşaatları, her türlü temel inşaatı işleri (Ankrajlı istinat duvarı, fore kazık yapımı, palplanşlı çalışmalar vb.), yıkım işleri, arazi ölçüm, etüt, araştırma, her çeşit onarım ve güçlendirme ve benzeri işler ve bu işler için gerekli araç, malzeme, sabit tesis ve ekipmanın kullanılması işleri (Teknik hizmetler ve yardımcı işlerde kadın ve genç işçi çalışabilir).</p>		
32	<p>Her türlü prefabrik yapı elemanı (pabuç, kolon, kiriş, aşıklar, mertek gibi) üretimi ve yerinde montajı işleri.</p>	---	---
33	<p>Çimento ve betondan eşya ve inşaat malzemesi (Bina, karayolu, demiryolu, köprü, baraj ve benzeri üst yapılarla, her</p>	---	---

	türlü alt yapılar ve tünellerde kullanılan elemanlar) imali ve tatbikatı.		
34	Beton, asfalt, çimento, alçı ve kireç gibi yapı malzeme ve maddelerinin üretimi, işlenmesi, bunlardan elde edilen yarı mamul ve mamul ürünlerin hazırlanması ve yerinde uygulanmasına ait işler.	---	---
35	Her türlü zeminin hafriyatı, yarma ve doldurulma işleri.	---	---
KİMYA SANAYİ İLE İLGİLİ İŞLER			
36	Klorür asidi, sülfat asidi, nitrat asidi vb. her çeşit tahriş edici ve yakıcı asitler ile sodyum ve potasyum hidroksit, amonyak gibi her türlü alkalilerin üretimi ve bunlarla yapılan işler.	---	---
37	Aldehitler, ketonlar, eterler, karbon sülfür,	---	---

	analin, alkoller, solventler, tinerler, triklor- etilen ve benzerleri gibi ve parlayıcı maddelerin imali ve bunlarla yapılan işler.		
38	Ham petrol ve katranların distilasyonu, bitum, madeni yağlar ve her türlü akaryakıt ve rafinasyon işleri (Maddelerin küçük mikyaslarda yağlama, silme işleri gibi kullanılmasına ilişkin işlerde kadın ve genç işçiler çalıştırılabilir).	---	---
39	Odun ve kömürlerin gazlaştırılmaları, koklaştırılmaları ve bunlardan elde edilen bitum, katran gibi ara ve art ürünlerin distilasyonu işleri.	---	---
40	Doğal gaz, Likit petrol gazı, hava gazı, bio gaz, ve asetilen gazı gibi her türlü gaz üretimi, stoklanması ve arz işleri.	---	---
41	Asfalt ile dam tecrit maddeleri ve yağlamaya özgü, olup petrol rafinerilerinde elde	---	---

	edilemeyen sıvı ve katı yağların imali işleri.		
42	Her türlü patlayıcı madde ve mühimmatın imali, depolanması ve nakli işleri.	---	---
43	Her türlü zehirli gazların ve savaş gazlarının üretimi, kullanılması, depolanması ve nakli işleri.	---	---
44	Aktif kömürlerin, diğer aktif maddelerin,ve çeşitli kimyasal maddelerin emprenyasyon işleri.	---	---
45	Her türlü patlayıcı maddenin kullanıldığı işler ile toz ve gaz maskeleri, koruyucu başlık, elbiseler ile diğer koruyucuların kullanılması zorunluluğu bulunan işler.	---	---
46	Piroteknik malzemesi hazırlama ve imali işleri (Aydınlatma ve işaret fişekleri, havai fişekler şenlik maytapları,tabanca mantarı benzerleri).	---	---

47	Kibrit imaline ait işler (Kadın ve genç işçiler kutulama, ambalajlama ve diğer yardımcı işlerde çalıştırılabilirler).	---	---
48	Parafinden eşya imaline ait işler.	K	Gİ
49	Her türlü organik ve anorganik zehirli veya tahriş edici maddelerle boya ve vernik imali ve bunlardan meydana gelen zehirli ve tahriş edici boyaların kullanılması işleri.	---	---
50	Kimyasal gübrelerin üretimi ve depolanması işleri.	---	---
51	Selülozik, sentetik ve her çeşit boya imali işleri.	---	---
52	Sellüoit imali ve lak nitrosellülozu ile yapılan çeşitli kimyasal maddelerin imali işleri.	---	---
53	Ensektisit, rodentisit ve tarımsal mücadele ilaçları hazırlanması, üretimi ve depolanması işleri.	---	---

54	Flor, klor, brom, iyot üretimi ve bunların zarar verici türevlerinin imali işleri. Flor, klor, brom, iyot üretimi ve bunların zarar verici türevlerinin imali işleri.	---	---
55	Organik ve anorganik pigmentlerin imali işleri.	---	---
56	İnsan sağlığına zarar verici kimyasal maddelerin üretimi, yükleme, boşaltma ve nakli işleri.	---	---
57	Akümülatör imali ve seri olarak akümülatörlerin bakım ve şarj işleri.	---	---
58	Uyuşturucu maddelerin imali işleri.	K	---
59	Bitkisel ve hayvansal yağların üretimi ve bunlardan yapılan maddelerin imaline ilişkin işler (Karbon sülfür gibi parlayıcı veya tahriş edici solventlerle yapılan prine ve benzeri yağlı maddelerden ekstraksiyon yolu ile yağ üretimi işlerinde ekstraksiyon kademelerinde	K	Gi

	kadın ve genç işçi çalıştırılmaz).		
60	Suni lifler ve diğer sentetik lifler ile bunlardan mamul maddelerin imali işleri.	---	---
61	Tabakhaneler ile her çeşit deri fabrika ve imalathanelerinde tabaklama, nakil ve depolama işleri.	---	---
62	Tüylü olarak kullanılacak derileri hazırlama işleri.	K	---
63	Kuş ve hayvan tüyü kıllarının temizlenmesi, didikleme, ayrılması ve bunlara benzer işler.	K	Gİ
64	Ham kürkleri işleme ve boyama işleri.	K	---
65	Kauçuk ve lastik sanayiinde, lastik hamurunun hazırlanmasından her çeşit şekillendirilmiş mamul yapımına kadar bütün işler (Lastik hamurunun hazırlanmasında kadın çalıştırılmaz).	K	---

66	Plastik maddelerin şekillendirilmesi ve plastik eşya imali işleri.(pvc'nin imali ve pvc'den mamül eşyaların yapımında genç işçi çalıştırılmaz)	K	Gİ
İPLİK,DOKUMA VE GİYİM SANAYİ İLE İLGİLİ İŞLER			
67	Çırgır fabrikalarındaki işler.	K	Gİ
68	Pamuk keten,yün,ipek,paçavra ve benzerleri ve harman, işleri ile bunların döküntülerini ayırma ve didikleme işleri.	K	---
69	Pamuk,keten,yün ipek ve benzerleriyle bunların döküntülerinin hallaç haşıl, tarak, presleme ve kolalama işleri.	K	---
70	Konfeksiyon ve triko imali işleri.	K	Gİ
71	Pamuk, keten, yün, ipek ve benzerleri bunların döküntüleri ile iplik ve dokuma işleri.	K	Gİ

72	Her türlü ilkel ve mamul maddelerin temizlenmesi, boyanması, gazlanması, ağartılması, basılması ve hazır hale getirilmesi işleri.	K	---
73	Suni ipek imalinde hazırlama ve üretme işleri.	K	---
74	Pamuk, yün ve sentetik elyaf ile üretilmiş ipliklerden dokunarak üretilen bezlerin, verniklenmesiyle dayanıklılık veya su geçirmezliği sağlanmış bezler imali (Kord bezi, yelken bezi, çadır bezi çuval bezi vb.).	K	---
75	Kıl mensucat, her türlü keçe ve aba imali işleri.	K	---
76	Linolyum ve diğer sert satıhta zemin döşemeleri, suni deri (Plastik hariç muşamba ve kaplanmış kumaşlar, hasır, lif ve sair keçeler, paspaslar ve her türlü elyaftan vatka ve koltukçuluk malzemesi imali işleri), bu	---	---

	ürünlerin döküntü ve paçavralarının elyaf haline getirilmesi işleri.		
77	Tabii ve suni iplikten mamul her türlü dokuma ile deri, kürk ve sair cins malzemenin biçilip dikilmesi suretiyle her türlü giyecek eşyası imali işleri.	K	Gİ
78	Mensucattan hazır eşya imali işleri (Perde, ev tekstili, otomobil ürünleri ve benzerleri).	K	Gİ
KAĞIT VE SELÜLOZ SANAYİİ İLE İLGİLİ İŞLER			
79	Kağıt hamuru ve odun hamuru üretimi işleri.	K	Gİ
80	Selüloz üretimi işleri.	K	Gİ
81	Kağıt ve selüloz üretiminde klor, hipoklorit, kükürt dioksit, hiposulfit gibi tahriş edici ve zararlı maddelerin üretimi ile çözeltilerinin hazırlanması, kullanılması ve geri kazanılması işleri.	---	---

82	Otomatik makinalarla kağıt, karton, mukavva ve kutu imali işleri.	K	---
83	Kağıt ve ürünlerinden yapılan her türlü eşya ve malzemenin imali işleri.	K	Gİ
GIDA VE İÇKİ SANAYİİ İLE İLGİLİ İŞLER			
84	Zahire depolarındaki işler ile un ve çeltik fabrikalarındaki işler.	K	Gİ
85	Ekmekçilik ve her çeşit un ve unlu maddelerden gıda maddesi yapımı işleri.	K	---
86	Maya üretim işleri.	K	---
87	Her türlü konserve ve hazır gıda ile hazır yemek üretimi işleri.	K	Gİ
88	Süt ve sütten mamul gıda maddelerin üretimi işleri.	K	Gİ
89	Kahve ve kakaonun tesislerde işlenmesi ve paketlenmesi işleri.	K	Gİ

90	Her türlü bitkinin çiçek, tohum, kabuk, meyve ve yapraklarının işlenmesi ve paketlenmesi işleri ile bunlardan elde edilen toz, yağ ve diğer mamullerin işlenmesi ve paketlenmesi işleri.	K	Gİ
91	Bitkisel her çeşit çay yaprakları ile yapılan işlemler ve benzeri işler.	K	Gİ
92	Her türlü canlı hayvanın kesilmesi, işlenmesi ambalajlanması, sakatat tesislerindeki işler (Ambalaj ve paketleme işlerinde kadın işçi çalıştırılabilir).	---	---
93	Balıkhanede yapılan taşıma, depolama, dondurma, çeşitli safhalarda işleme ve diğer işler.	K	---
94	Soğuk hava depolarında ve şoklama odalarında yapılan işler.	---	---
95	Deniz ve göl tuzlalarıyla kaya tuzu işletmelerinde yapılan üretim, rafine,	---	---

	ambalajlama, doldurma ve taşıma işleri.		
96	Şeker fabrikalarında üretim, hazırlama ambalajlamaya ait işler.	K	---
97	Her türlü alkollü,alkolsüz içkilerin ve karbon asiti ile yapılmış içeceklerin yapımı, artırılması, karıştırılması, damıtılması ve mayalandırılması işleri.	K	---
98	Maden suları ve sodalarının üretimi işleri.	K	---
TÜTÜN SANAYİİ İLE İLGİLİ İŞLER			
99	Balyaların depolara taşınması ve istiflenmesi işleri.	---	---
100	İmalathane ve depolardaki aktarma işleri.	---	---
101	Sigara, puro, pipo, nargile, enfiye ve çiğnenen keyif verici maddelerin imalathane ve fabrikalarında yaprak tütün vb. tütünlerin rutubetlendirme, ayırma, temizleme,	K	---

	filtreleme işleri, harman, kıyım, sarım ve ambalaj işleri.		
ENERJİ ÜRETİMİ, NAKLİ VE DAĞITIMI İLE İLGİLİ İŞLER			
10 2	Buhar, gaz ve sair muharrik kuvvet üretimiyle ilgili işler.	---	---
10 3	Elektriğin üretimi, nakli ve dağıtım işleri, elektrik bakım ve onarım işleri.	---	---
10 4	Hareket halinde bulunan makine, motor ve aksamı ile transmisyon tertibatının yağlanması, tamiri ve temizlenmesi gibi işler ve benzeri işler.	---	---
NAKLİYE BENZERİ İŞLER			
10 5	Araçsız olarak yirmi beş kilodan yukarı ağırlık taşıma, boşaltma ve yükleme işleri.	---	---
10	El arabası gibi araçlarla elli kilodan yukarı	---	---

6	ağırlık taşıma, boşaltma ve yükleme işleri.		
10 7	Üç ve dört tekerlekli ve pedallı arabalarla altmış kilodan yukarı ağırlık taşıma, boşaltma ve yükleme işleri.	---	---
10 8	En çok %10 rampalı yerlerde vagonetlerle üç yüz kilodan yukarı ağırlık taşıma, boşaltma ve yükleme işleri.	---	---
10 9	Gaz, petrol, su ve benzeri maddelerin her çeşit boru vasıtasıyla taşınması ve bu nakil hatlarında yapılan bakım, onarım, tamirat ve benzeri işler.	---	---
11 0	Çuvallama, fıçılama, istifleme ve benzeri işler.	K	---
11 1	İnsan ve eşya taşımaya özgü taşıt araçlarında pilotluk, kaptanlık, şoförlük ve bunlara yardımcı işleri.	K	---
11	Her türlü taşıt araçlarında makinistlik	K	---

2	arabacılık, frencilik, makasçılık ve bunlara yardımcı işleri (yardımcı işlerde genç işçiler çalışabilir).		
TARIM VE HAYVANCILIK İŞLERİ			
11 3	Denizlerde göllerde ve nehirlerde balık ve diğer hayvanların ve bitkilerin avlanması, toplanması, üretilmesi, (bunlardan elde edilecek ürün ve yan ürünler) ve dalyan işleri.	---	---
11 4	Hayvansal gübre işleri.	---	---
11 5	Her nevi bitki tohumu, hububat, bakliyat ve çeşitli gıda ürünlerinin tesislerde elenmesi, paketlemesi ve çeşitli merhalelerde işlenmesi işleri.	K	Gİ
11 6	Tarım ilaçları kullanımı işleri	---	---

ARDİYE VE ANTREPOCULUK

11 7	Ardiyeler, antrepolar, umumi mağazalar ve iskelelerde yapılan her türlü ambarlama, depolama, yükleme ve boşaltma işleri.	---	---
-----------------	--	-----	-----

HABERLEŞME

11 8	Posta, telefon, telgraf, telsiz, radyo, televizyon gibi iletişim araçları için yapılan her türlü yapım, bakım ve onarım işleri.	---	---
-----------------	---	-----	-----

ÇEŞİTLİ İŞLER

11 9	Asbest tozları ile yapılan her çeşit imalat ile (Dam tecrit malzemesi, çimento ve asbest esaslı borular, kauçuklu ve plastikli yer döşemeleri imali, çeşitli sanayi ürünleri, kişisel koruyucular gibi) asbest hamuru hazırlama ve şekillendirme işleri.	---	---
12 0	Sünger avcılığı işleri.	---	---

12 1	Süngerleri temizleme, yıkama, beyazlatma ve boyama işleri.	K	---
12 2	İtfaiye işleri.	---	---
12 3	Ocakçılık, ateşçilik işleri ile ocak ve baca temizleme işleri.	---	---
12 4	Tatil köyü, otel, motel, kaplıca işletmeleri, yurt vb. bünyesindeki mutfak, bulaşıkhanesi, çamaşırhane, ütü odalarında yapılan işler (Yardımcı işlerde genç işçiler çalışabilir).	K	---
12 5	Kanalizasyon ve fosseptik işleri.	---	---
12 6	Her türlü çöp ve atık maddeler (toplanması, taşınması, depolanması, işlenmesi, yok edilmesi vb.) ile ilgili işler.	K	---
12 7	Paçavracılık ve üstüpcülük işleri.	K	---

128	Bataklık kurutma, su altı ve toprak altı işleri ile suya girilerek yapılan her türlü işler.	---	---
129	Düşme ve kayma tehlikesi olan yüksek yerlerde yapılan her türlü işler.	---	---
130	Radyoloji işleri ile radyum ve radyo aktif maddelerle ve radyasyon yayan her türlü cihazla (Çeşitli röntgen, magnetik rezonans ve benzeri elektronik cihazlar) çalışılan işler.	K	---
131	Vahşi veya zehirli hayvan bulunduran bahçelerdeki ve hayvan terbiyesi yapılan yerlerdeki her türlü işler.	K	---
132	Üzerine kayıt yapılan film, disk ve benzeri cisimlerin yapılması işleri.	K	---
133	Her türlü mürekkep ve mürekkep ihtiva eden malzeme imali işleri.	K	Gİ
134	Keten, kenevir ve jütten iplik, sicim, halat imali ve bunlarla yapılan dokuma işleri.	K	---

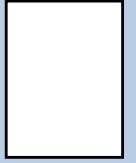
135	Hastane, bakteriyoloji ve kimya laboratuvarları, eczacılık (ilaç imali, ham maddesi imali ve benzeri) işleri.	K	---
136	Hayvan tahniti işleri.	K	---
137	Kemik, boynuz, tırnak ve hayvan kanı ile ilgili üretim işleri.	K	---
138	Tutkal, jelatin ve kola imali işleri.	K	Gİ
139	Metalden matbaa harfi imali ve klişe imali işleri.	---	---
140	Deri sanayiinde mamul derilere yüz ve fantezi fason yapma ve derileri perdelama işleri.	K	---
141	Makinasız deniz nakil araçlarında (Mavna, şat ve benzerleri) yapılan bütün işler.	K	---

14 2	Yüzer vinç ve taraklarda yapılan işler.	---	---
14 3	Hava alanlarındaki uçuşa hazırlık işleri ile yer hizmetleri ve bakım işleri.	K	---
14 4	Uçaklarda yapılan bütün işler ve uçaklarla yapılan ilaçlama ve yangın söndürme işleri.	K	---
14 5	Motorlu ve motorsuz her türlü kara ve demiryolu taşıtları ile yük veya yolcu taşıma işleri.	K	---
14 6	Kara, demiryolu, deniz ve göl taşıt araçları için bakım, ikmal, onarım ve park yerlerinde yapılan işler.	K	---
14 7	Her türlü yem, ara maddesi hazırlama, ambalajlama ve yem üretimi işleri.	K	---
14	Her türlü siloculuk işleri.	K	---

8			
14 9	Matbaacılık işleri (Her türlü basım işleri, ciltçilik, klasör, dosya imali ve benzeri işler).	K	---
15 0	Her türlü ozalit, fotokopi, teksir, ilan ve reklam basım işleri.	K	---
15 1	Yüzey aşındırıcı, temizleyici malzemelerin üretimi işleri (Zımpara taşı ve zımpara kağıdı gibi).	K	---
15 2	Her türlü katı ve sıvı ara ürün ve nihai ürünlerin ambalajlanması, paketlenmesi ve dolumu işleri.	K	---
15 3	Deri, suni deri, plastik, ağaç ve diğer malzemelerden mamul her türlü ayakkabı, terlik ve benzerleri imalat işleri.	K	---

EK – II

**AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLERDE ÇALIŞACAKLARA AİT
İŞE GİRİŞ / PERİYODİK MUAYENE FORMU**

Fotoğraf

İŞYERİNİN

Sicil no:

Unvanı:

Adresi:

Tel ve faks:

İŞÇİNİN

Adı ve soyadı:

Cinsiyeti:

Eğitim durumu:

Medeni durumu:

Ev Adresi:

Tel:

Mesleği:

Çocuk sayısı:

Yaptığı iş:

Çalıştığı bölüm:

Daha önce çalıştığı yerler:

İşkolu

Yaptığı iş

Giriş-çıkış tarihi

1.

2.

3.

Özgeçmişi:

Kan grubu:

Konjenital/kronik hastalık:

Başışıklama:

- Tetanoz:
- Hepatit:
- Diğer:

Soygeçmişi:

Anne

Baba

Kardeş

Çocuk

TIBBİ ANAMNEZ:

1. Son bir yıl içinde aşağıdaki yakınmalardan herhangi birini geçirdiniz mi?

Hayır

Evet

Tarih

- Balgamlı öksürük
- Nefes darlığı
- Göğüs ağrısı
- Çarpıntı
- Sırt ağrısı
- İshal veya kabızlık
- Eklemlerde ağrı
- Diğer (Belirtiniz)

2. Son bir yıl içinde aşağıdaki hastalıklardan herhangi birini geçirdiniz mi?

Hayır

Evet

Tarih

- Kalp hastalığı
- şeker hastalığı
- Böbrek rahatsızlığı
- Sarılık
- Mide veya oniki parmak lseri
- İşitme kaybı
- Görme bozukluğu

- Sinir sistemi hastalığı
- Deri hastalığı
- Besin zehirlenmesi
- Diğer (Belirtiniz)

3. Son bir yıl içinde hastanede yattınız mı?

Hayır Evet ise

tanı.....

4. Son bir yıl içinde önemli bir ameliyat geçirdiniz mi?

Hayır Evet ise

nedir.....

5. Son bir yıl içinde iş kazası geçirdiniz mi?

Hayır Evet ise

nedir.....

6. Son bir yıl içinde Meslek Hastalıkları Hastanesi'ne gittiniz mi?

Hayır Evet ise

tanı.....

7. Son bir yıl içinde Maluliyet aldınız mı?

Hayır Evet ise nedir ve

oranı.....

8. Őu anda herhangi bir tedavi görüyor musunuz?

Hayır Evet ise

nedir.....

9. Sigara içiyor musunuz?

Hayır

Bırakmışay/yıl önce

.....ay/yıl içmiş

.....adet/gün içmiş

Evetyıldır

.....adet/gün

10. Alkol alıyor musunuz?

Hayır

Bırakmışyıl önce

.....yıl içmiş

.....sıklıkla içmiş

Evetyıldır

.....sıklıkla

FİZİK MUAYENE SONUÇLARI:

a) Duyu organları

- Göz
- Kulak-Burun-Boğaz
- Deri

b) Kardiyovasküler sistem muayenesi

c) Solunum sistemi muayenesi

d) Sindirim sistemi muayenesi

e) Ürogenital sistem muayenesi

f) Kas-iskelet sistemi muayenesi

LABORATUVAR BULGULARI:

a) Biyolojik analizler

- Kan

- İdrar

b) Radyolojik analizler

c) Fizyolojik analizler

- Odyometre

- SFT

d) Psikolojik testler

e) Diğer

KANAAT VE SONUÇ:

1-işinde/işyerinde bedenen çalışmaya elverişlidir.

2- Raporda işaret edilen arızalar tedavi edilmek koşuluyla elverişlidir.

İMZA

TARİH: / /

PERİYODİK MUAYENELER:

(Bu kısma, meslek hastalıkları da dikkate alınarak periyodik muayene sonuçları yazılacaktır.

Periyodik muayenede yapılan tetkiklerin sonuçları rapor ekinde bulunacaktır.)

AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLERDE ÇALIŞTIRILACAK İŞÇİLERİN MESLEKİ EĞİTİMLERİNE DAİR TEBLİĞ

(31 Mayıs 2009 tarihli 27244 sayılı Resmi Gazetede yayımlanması ile yürürlüğe girmiştir)

Bu Tebliğin amacı, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 85 inci maddesinde yer alan ve ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılan işçilerin mesleki eğitimlerinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

Bu Tebliğ, 4857 sayılı Kanununun 85 inci maddesine göre çıkarılan, 16/6/2004 tarihli ve 25494 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **“Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği”** kapsamında bulunan işyerlerinde çalışan işçileri kapsar.

Bu Tebliğ, 4857 sayılı Kanununun 85 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Bu Tebliğin uygulanmasında;

a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

b) Mesleki Eğitim: Örgün veya yaygın eğitim yoluyla bireyleri mesleğe hazırlamak, meslek sahibi olanların mesleklerinde gelişmelerini ve yeni mesleklere uyumlarını sağlamak amacıyla gerekli bilgi, beceri, tavır ve değer duygularını geliştiren ve bireylerin fiziki, sosyal, kültürel ve ekonomik yeteneklerinin gelişim sürecinin bir plan içerisinde yürütülmesini sağlayan eğitimi,

c) Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumları: Mesleki ve teknik eğitim alanında, diplomaya götüren orta ğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim-ğretim kurumlarını, ifade eder.

Mesleki eğitim zorunluluğu

Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacak işçilerin, işe alınmadan önce, mesleki eğitime tabi tutulmaları zorunludur.

İşyerinde yapılan işler, asıl iş itibariyle "Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği" kapsamında yer almakla birlikte, işçinin yaptığı iş ağır ve tehlikeli işler kapsamı dışında ise, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla 4857 sayılı İş Kanununun 85 inci maddesi kapsamında mesleki eğitim alma zorunluluğu aranmaz.

Mesleki eğitimin belgelendirilmesi

Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacak işçilerin, **aşağıda belirtilen belgelerden birisine** sahip olmaları zorunludur:

a) 3308 sayılı Kanuna göre verilen diploma, bitirme belgesi, yetki belgesi, sertifika, bağımsız işyeri açma belgesi, **kalfalık, ustalık ve usta ğreticilik** belgelerinden birisi,

b) 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesi ile 31/12/2008 tarihli ve 27097 (6. Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türkiye İş Kurumu İşgücü Uyum Hizmetleri Yönetmeliği"nin 4 üncü maddesinin (f) bendine göre

faaliyet gösteren kurslardan aynı Yönetmeliğin 23 üncü maddesine göre alınan **kurs bitirme belgesi**,

c) 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 2 nci maddesinin (g) ve (i) bentlerine göre faaliyet gösteren kurslardan alınan **kurs bitirme belgesi**, operatör belgesi ve sürücü belgesi,

ç) 11/7/2002 tarihli ve 24812 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Patlayıcı Madde Ateşleyici Yeterlilik Belgesinin Verilmesi Esas ve Usullerinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında alınan **ateşleyici yeterlilik belgesi**,

d) Yukarıda sayılanların dışında kuruluş kanunlarında veya ilgili kanunlarca yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, eğitim amaçlı faaliyet gösteren vakıf ve dernekler ile işçi ve işveren kuruluşları veya işveren tarafından **Milli**

Eğitim Bakanlığının onayı ile düzenlenen eğitim faaliyetleri sonucunda verilen belgeler,

e) Uluslararası kurum ve kuruluşlardan alınan ve **Milli Eğitim Bakanlığı tarafından denkliği sağlanan belgeler.**

Mesleki eğitim zorunluluğunun denetlenmesi

Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacak işçilerin zorunlu mesleki eğitim diploma, sertifika veya belgelerinin bulunup bulunmadığı hususu, 4857 sayılı Kanuna göre Bakanlık **İş Müfettişleri tarafından denetlenir.**

İşverenler, ağır ve tehlikeli işlerde çalışan işçilerin mesleki eğitim belgelerinin bir örneğini, 4857 sayılı Kanununun 75 inci maddesine göre düzenlenen **özlük dosyasında saklamak ve istendiğinde yetkili memurlara göstermek zorundadır.**